

विरोचनपुत्रे इदं बलिभेदे च "येन बद्धो बलीराजा दानवेन्द्रो महाबलः" रत्नावल्लभनमन्त्रः । ७जरया ह्ययचर्मणि स्त्री० डीप् । "गृहस्थस्तु यदा पश्येत् बलीपलितमात्मनः" इति मनुः । ७उदरावयवभेदे "बलि-त्वं चारु वभार बाबा" इति कुमारः । ८गुह्यस्य अङ्गु-राकारे मांसपिण्डे, वैद्यकम् अर्शसंश्लेष्टे दृश्यम् । ९गृहदासभेदे च (पाङ्)स्त्री० स्वार्ये क । बलिका तत्वार्ये अतिबलायाश्च राजनि० । १०यथातिवंशप्रसृतपोन्दपुत्रे विष्णु पु० । दानवभेदकथा भाग० ४स्क० दृश्यम् ।

वैश्वदेवबलिकरणप्रकारः मार्क० पु० उक्तो यथा । "ततोऽग्नेभ्योऽर्पणं कुर्याद्दद्याच्च बलिमित्यथ । ब्रह्मणे गृहस्थे तु विश्वेदेवेभ्य एव च । धन्वन्तरिं ससृद्दृश्य प्रागुदीच्यां बलिं क्षिपेत् । प्राच्यां शक्राय, यास्यायां यमाय बलिमाहरेत् । प्रतीच्यां वरुणायैव सोमायो-त्तरतो बलिम् । दद्याद्वात्वे विधात्वे च बलिं द्वारे गृहस्थे च । अर्घ्यमूषे च बलिं दद्यात् गृहेभ्यश्च सम-न्ततः । नक्तञ्चरेभ्यो भूतेभ्यो बलिमाहाशतो हरेत् । पितृणां निर्वापेञ्चैव दक्षिणाभिमुखस्थितः । गृहस्थ-स्तत्परो भूत्वा सुसमाहितमानसः । ततस्तोयसुपादाय तिष्ठेदाचमनाय वै । स्थानेषु निक्षिपेत् प्राञ्जस्तास्ता चदृश्य देवताः । एवं गृहबलिं कृत्वा गृहे गृहपतिः शुचिः । आध्यायनाय भूतानां कुर्याद्दत्तगर्भादरात् । श्वभ्यश्च श्वपचेभ्यश्च वधोभ्यश्च वपेट्मुवि । वैश्वदेवं हि नामैतत् सायं प्रातरुदाहृतम्" ।

देवोद्देश्यकबलिविशेषादिकं यथा

"साधकैर्बलिदानेषु प्राज्ञाः सर्वसुरस्य तु । प-क्षिणः कक्षपा प्राज्ञा मत्स्या नवविधा ऋगाः । महिषो गोधिका गावस्कागो बभ्रुश्च शूकरः । खड्गश्च कृष्णसारश्च गोधिका सरभो हरिः । शार्दूलश्च नर-श्चैव खगात्वरुधिरलथा । चण्डिकाभैरवादीनां बभ्रुयः परिकीर्तिताः । बलिभिः साध्यते उक्ति-र्बलिभिः साध्यते सुखम् । बलिदानेन सततं जयेत् शत्रू-न्मृपाङ्गुपः । मत्स्यानां कच्छपानाञ्च रुधिरैः सततं शिवा । "मासैकं तृप्तिमायाति प्राज्ञैर्मासंस्तु त्वीनय । ऋगाणां शोणितैर्देवी नराणांमपि शोणितैः । अष्टौ मासानवाप्नोति तृप्तिं कल्याणदा च सा । गोगोधि-कानां रुधिरैस्तीर्थिकीं तृप्तिमाप्नुयात् । कृष्णसारस्य रुधिरैः शूकरस्य च शोणितैः । आप्नोति सततं देवी

तृप्तिं द्वादशवार्धिकीं । महिषाणाञ्च खड्गानां रुधिरैः शतवार्धिकीम् । तृप्तिमाप्नोति परमां शार्दूलरुधिरैस्तथा । सिंहस्य सरभस्याथ खगात्स्य च शोणितैः । देवी तृप्ति-मवाप्नोति सहस्रं परिपत्नरान् । मांसैरपि तथा प्रीती-रुधिरैर्यस्य यावती । कृष्णसारस्ये खड्गं तथा मत्स्यञ्च रोहितम् । वाङ्मौनस्युगञ्चापि फलं तेषां पृथक्-शृणु । कृष्णसारस्य मांसेन तथा खड्गेन चण्डिका । वर्षान् पञ्च शतान्येव तृप्तिमाप्नोति केवलाम् । रोहितस्य तु मत्स्यस्य मांसैर्वाङ्मौनस्य च । तृप्तिमाप्नोति वर्षाणां शतानि त्रीणि मत्प्रिया । त्रिःपिण्डस्त्रीन्द्रिय-क्षीणः श्वेतो दृक्स्त्वजापतिः । वाङ्मौनसः प्रोच्यतेऽसौ हृद्ये कव्ये च सत्कृतः । नीलप्रियो रक्तशीर्षः कृष्ण-पादः सितच्छदः । वाङ्मौनसः स्यात् पक्षीशो मम विष्णो रतिप्रियः । "मन्त्रपूतं शोणितन्तु पीयूषं जायते सदा । मत्स्यकञ्चापि तस्यान्ति मांसञ्चापि सदा शिवा । तस्मात् पजने दद्याद्बलेः शीर्षञ्च लोहितम् । भोज्ये होमे च मांसानि नियुञ्जीयाद्विचक्षणः । पूजासु नाऽऽन्य मांसानि दद्याद्दै साधकः क्वचित् । ऋते तु लोहितं शीर्षमस्तत् तत्तु जायते । कुष्माण्डमिन्दुदण्डञ्च श्वदा-सासवमेव च । एते बलिसमाः प्रोक्तास्तृप्तौ ऋग-समाः सदा । चन्द्रहासेन कवत्रां वा छेदनं सुख्यमि-ष्यते । दातासिधेस्तृक्कचसङ्कुलाभिस्तु मध्यमम् । क्षुरक्षुत्प्रभञ्जे शैवाधमं परिकीर्तितम् । एभ्योऽन्यैः शक्तिवाण्प्राप्तैर्बलिच्छेद्यः कदापि न । नास्ति देवी बलिं तन्तु दाता ऋत्यु मयाप्नुयात् । हस्तो न ष्छेद्येद्यस्तु प्रोक्षितं साधकः पशुम् । पक्षिणं वा ब्रह्महत्यां सोऽवा-प्नोति सुदुःसहाम् । नामन्त्य खड्गान्तु बलिं नियुञ्जीत विचक्षणः । "पशूनां पक्षिणाञ्चापि नराणाञ्च विशेषतः । स्त्रियं न दद्यात्तु बलिं दत्त्वा नरकमाप्नुयात् । सङ्घातबलिदानेषु योषितं पशुपक्षिणोः । बलिं दद्या-न्नाहृषीन्तु त्यक्त्वा सङ्घातपूजितम् । न त्रिमासीयकान्धूनं पशुं दद्यात् शिवाबलिम् । न च त्रिपञ्चकान्धूनं प्रद-द्याद्द्वै पतत्रिणम् । काष्ठाभ्यङ्गादिदुष्टन्तु न पशुं पक्षिण-न्तथा । देव्यै दद्यादाद्यामर्त्यं तथैव पशुपक्षिणौ । छिन्नलाङ्गूलकर्णादिभग्नदन्तन्धैव च । भग्नशृङ्गादि-कञ्चापि न दद्यात्तु कदाचन । "नारं सव्ये शिरो-रक्तं देव्याः सव्यक्निवेदयेत् । ऋगन्तु वामतो दद्यान्म-हृषं वितरेत् पुरः । पक्षिणं वामतो दद्यादपतो देह